

Üç meyvənin birisi...

NAR

Məşhur xalq mahnısının sözləri, yəqin ki, hər kəsə yaxşı tanışdır. İllərdir dildən-dilə düşən ifadə bağlarımızın ən sevimli barı vəsf edilir, şəninə təriflər söylənir. Payızda hamının həvəslə yediği bu meyvələr həm dadlı, həm də insan orqanizmi üçün kifayət qədər faydalıdır. Amma sonrakı misralara diqqət yetirməklə, seçimini bir az da dəqiqləşdirə bilərsiniz: "Alma sənin, heyva da sənin, nar mənim, bala, nar mənim..." Görünür, müəllif alma, heyva kimi, narın da hikmətinə yaxşı bələd imiş. Çünki haqqında qədim əsərlərdən, müqəddəs kitablardan, nağıl və dastanlardakı sual-cavab epizodlarından tutmuş müasir ədəbiyyata qədər söhbət açılan nar, ölkəmizdə reallaşan İ Avropa Oyunlarının simvollarından birinə çevrilməklə yanaşı, tibbin inkişaf etdiyi XXI əsrdə də müxtəlif mərzələrin əlacı sayılır.

Elmi adı "Punica (tünd-qırmızı) qranatum (dənə)" olan, bəzilərinin "Karfagen alması" adlandırdığı meyvə İran, Yaxın və Orta Şərq, eləcə də Qədim Romada çox yayılıb. Narın ilk dəfə Çində yarandığı ehtimal edilsə də, sonradan bu ölkəyə yalnız bizim eradan əvvəl 100-cü ildə gətirildiyi məlum olub. Qədimdə onunla bağlı müxtəlif inanclar vardı: yunanlar hesab edirdilər ki, nar şərabçılıq allahı Dionisin qanından yaranıb, bu meyvəni ar-arvad sədaqətinin rəmzi kimi də dəyərləndirirdilər. Qədim Misirdə isə nar "o dünyadan qayıdış" simvolu sayılırdı – onu ölən adamla birgə basdırırdılar ki, yenidən dirilsin...

Ölkəmizdə isə narın vətəni Göyçay hesab edilir. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşəbbüsü, yerli icra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə 2006-cı ilin noyabrından bu rayonda "Nar bayramı" keçirilir. Artıq XI dəfə baş tutan mərasim də öz möhtəşəmliyi ilə yadda qaldı. Ən əvvəl məlumdur ki, bölgədə "Gülöyşə", "Bala Mürsəl", "Nazik qabıq", "Şax Nur", "Qırmızı qabıq" və müxtəlif növlər yetişdirilir, onlardan şirə və

digər məmulatlar hazırlanır. Göyçay, Qəbələ, Ucar və Sabirabadda emal zavodları fəaliyyətə başlayıb, kənd yerlərində qəbul məntəqələri yaradılıb. Təkcə Göyçay rayonunda 1700 hektardan artıq yeni nar bağı salınıb, ildə 30 min tondan çox məhsul istehsal olunur.

“ Hazırda Azərbaycan narları yerli və xarici bazarlara həm təzə meyvə kimi, həm də emal şəklində çıxarılır. Azərbaycanda hazırlanan nar şirəsi Rusiyaya, MDB, Avropa ölkələrinə, ABŞ-a, İsrailə və Çinə göndərilir. Ümumiyyətlə isə nar və nar məhsullarımız ABŞ, Kanada, Almaniya, Yeni Zelandiya, Yaponiya, Rusiya və Gürcüstana ixrac edilir.

Tədbirin gedişində nar məhsullarının istehsalı ilə məşğul müəssisələrin məhsullarından ibarət yarmarkalar, müxtəlif sort nar və ondan hazırlanan məhsulların sargiləri təşkil olundu, eləcə də narla bağlı müxtəlif müsabiqə və oyunlar keçirilib. Qonaqlara əl əməyi ilə yüksək ustalıqla hazırlanan nar şirəsinin, nar şərabının, nardançanın, müxtəlif sortdan olan giləlanmış narın dadına baxmaq imkanı yaradılıb.

Bayram çərçivəsində rayon mədəniyyət evlərinin kollektivləri, mahnı-raqs qrupları, kəndirbaz, sehirbaz və idmançılar öz məhərrətlərini göstəriblər. Ən böyük nar seçilərək nümayiş etdirilib.

XI Nar bayramı Azərbaycanın tanınmış incəsənət ustalarının çıxışları və atəşfəşanlıqla başa çatıb. Mərasim ənənə halını almaqla respublika ictimaiyyətinin və xarici qonaqların böyük marağına səbəb olub. ♦

Azər Əlihüseynov

*Meyvələrdən üç meyvə var, üçü də, balam, yeməli –
Biri alma, biri heyva, biri nar...*